

Social barnavård i lag – och verksamhet

Innebär Barnskyddsutredningen den uppryckning som krävs för att utsatta barn ska få samhällets hjälp? Eller inte? Kerstin Wigzell och Gun-Lis Angsell fortsätter debatten.

Debatt: Kerstin Wigzell mot Gun-Lis Angsell | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 4 2009](#)

Gun-Lis Angsell har läst Barnskyddsutredningens betänkande och av det dragit några slutsatser i sin [krönika i förra numret av Socialpolitik](#), som inte kan stå okommenterade.

Jag har i betänkandet (SOU 2009/68) föreslagit dels en ny samlad lag för den sociala barnavården, dels ett antal förändringar av nuvarande bestämmelser. Syftet är framförallt ett tydligare barnperspektiv och en samlad och lättförståelig lagstiftning i föräldrar och barns intresse. Jag har också velat lyfta fram den sociala barnavården som det svåra och för enskilda utomordentligt ingripande kompetensområde som det är.

Angsell raljerar över hur ”nya ministrar utan erfarenhet men med goda avsikter vill visa handlingskraft” utan att verkligheten förändras. Som exempel tar Angsell mitt förslag om att socialnämnden vid varje omhändertagande ska utse en namngiven socialekreterare, frikopplad från ansvaret för familjehemmet/institutionen och med ett särskilt ansvar för att följa vården och besöka barnet minst fyra gånger per år, med mera. Angsell påpekar att kommunernas skyldighet att kontrollera hur fosterbarnen har det stadgades redan i 1924 års barnavårdslag, men att ” det aldrig har fungerat”. Det sistnämnda har tyvärr alltför ofta varit sant med förfärande resultat för många omhändertagna barn, och är alltför ofta sant ännu idag. Det är precis därför jag nu föreslår skarpa

bestämmelser i lagstiftningen.

Angsell klagar över att alla goda ambitioner försvinner på vägen ner i organisationen och att allt därför kommer att förbli vid det gamla. Bland annat hänvisar Angsell till att det i ett särskilt yttrande till utredningen från SKL "höttas med pekfingret: rör inte den kommunala självstyrelsen". Men jag finner det glädjande att SKL:s högsta politiska instans nu i sitt remissvar slagit fast att man "tillstyrker Barnskyddsutredningens samtliga förslag".

Jag utgår från att lagar följs, det är inte valfritt. Allt annat är oförsvarligt på ett område med sådana starka maktbefogenheter gentemot enskilda. En stor del av ansvaret för att lagen följs faller på professionen. Om socialnämnden eller socialchefen inte ger förutsättningarna så har man ändå ett professionellt ansvar att informera och alarmera utifrån sin sakkunskap och sitt ansvar för klienten. Jag blir därför närmast chockerad av att en person, med "50 års erfarenhet av social barnavård" har en sådan uppgiven inställning till det egna ansvaret för lagens förverkligande.

Avslutningsvis frågar Angsell "när får vi en förändring som påverkar det verkliga livet för det enskilda barnet...?". Jag undrar vilka "vi" som åsyftas. Är det månne professionen som sitter och väntar på att svaret på alla frågor ska komma uppifrån. De "vi" som verkligen behöver en förändring av lagstiftning och av tillämpningen är familjer, föräldrar och barn.

Svar: Jag vill betona att jag inte är kritisk till utredningen. Den är bra och ambitiös. Ett tydligare barnperspektiv, skärpta bestämmelser och inte minst en samlad barnavårdslag är utmärkta förslag.

Det oroande är den kommande lagens tillämpning och genomslagskraft. Även om det inte är valfritt att följa lagen, tror jag att många vet att alla lagar inte följs i det praktiska sociala vardagsarbetet. Här finns många faktorer som styr inriktning och prioriteringar; ekonomi, arbetsbelastning,

lokala kulturer, behandlingsutbud, ideologier med mera. Under rubriken Slarvande vårdgivare ska bötfullas i Svenska Dagbladet, Brännpunkt, den 22 oktober, skriver Socialstyrelsens generaldirektör Lars-Erik Holm och avdelningschefen Per-Anders Sunesson att Socialstyrelsen nu skärper tillsynen inom hälso- och sjukvården: "Politikerna måste bli bättre på att följa upp konsekvenserna av sina beslut och sätta en gräns för vad som är rimligt och acceptabelt. En hög patientsäkerhet måste ha högsta prioritet även bland politiker och andra beslutsfattare." Vidare säger man att granskningen ska skärpas och att vårdgivarna kommer att föreläggas vite för att förbättra situationen, när patientsäkerheten hotas.

Jag önskar att vi kunde få ta del av lika kraftfulla ställningstaganden när det gäller den sociala barnvården; uppföljning av olika besluts konsekvenser, skärpt granskning, gränser för vad som är rimligt och acceptabelt och hög klientsäkerhet för utsatta barn och deras familjer.

Gun-Lis Angsell är socionom med snart 50 års erfarenhet av social barnvård.

Läs mera

[Det räcker inte med nya paragrafer](#), SocialPolitik nr 3 2009